

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Skriftlig orientering om møde i EU's Konkurrenceevneråd (rum- og forskningsdelen) den 30. november 2018

20. november 2018

På mødet i EU's Konkurrenceevneråd (rum- og forskningsdelen) den 30. november 2018 er der et enkelt punkt på dagsordenen for rumdelen og to punkter for forskningsdelen.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Det bemærkes, at regeringen på nuværende tidspunkt ikke har modtaget de endelige dokumenter forud for rådsmødet. Den skriftlige orientering baserer sig derfor på forventninger til mødet i Konkurrenceevnerådet.

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Punktet på rumdelen er en drøftelse om Rumprogrammet.

Jeg vil forelægge dette punkt for Folketingets Europaudvalg til tidligt forhandlingsoplæg.

Ref.-nr.
18/059668-01

Formandskabet forventes at præsentere en fremskridtsrapport om de igangværende forhandlinger. Forhandlingerne går stærkt. Formandskabet arbejder på at kunne nå til enighed om en tekst hurtigst muligt.

Det er fornuftigt at samle EU's forskellige indsatser vedrørende rummet i ét program. Det øger synligheden af rumområdets politiske og strategiske betydning for EU. Det nye samlede program understøtter kontinuitet og videreudvikling af flagskibene Copernicus for jordobservation og satellitnavigationselementerne Galileo og EGNOS.

Regeringen støtter også, at der i forslaget til Rumprogrammet er et øget fokus på sikkerhed, eksempelvis cyber-sikkerhed. Ligeledes er det positivt, at der lægges op til styrket overvågning af genstande i rummet såsom satellitter i kredsløb og rumskrot, der kan have betydning for satellitters funktionsevne.

Desuden støtter regeringen, at der udvikles et nyt initiativ om sikker statslig satellitkommunikation, kaldet GOVSATCOM. Regeringen lægger vægt på, at udvikling og drift af systemerne sker i tæt samarbejde med kompetente organisationer, såsom Den Europæiske Rumorganisation, ESA, og Europas meteorologiske satellitorganisation.

Det nye program er med til at skabe en tydelig rollefordeling mellem EU og de kompetente organisationer. Regeringen støtter, at programmet lægger op til en effektiv og strømlinet forvaltning.

Endelig støtter regeringen, at programmet får en øget fleksibilitet, så det bedre kan tilpasse sig den teknologiske udvikling.

Første punkt på forskningsdelen af rådsmødet er vedtagelse af rådskonklusioner om Det europæiske forskningsrum.

Jeg vil forelægge dette punkt for Folketingets Europaudvalg til orientering.

Rådskonklusionerne forventes at anerkende, at et fuldt fungerende europæisk forskningsrum kan bidrage til mere effektive og sammenhængende økosystemer for forskning i medlemsstaterne.

Rådskonklusionerne forventes ligeledes at opfordre medlemsstaterne og Europa-Kommissionen til at optimere det nuværende samarbejde om eksisterende prioriteter såsom øget forskermobilitet, udvikling af effektive forskningssystemer og åben videnskab.

Desuden vil der blive lagt op til at bevare den nuværende struktur med de allerede etablerede arbejdsgrupper. Revidering af strukturen, beslutningsmodel og arbejdsgrupper bør drøftes i lyset af den forventede meddelelse fra Europa-Kommissionen i 2020 om det europæiske forskningsrum.

Det er vigtigt for regeringen, at rådskonklusionerne ikke foruddiskonterer forhandlingerne om rammeprogrammet. Desuden støtter regeringen, at rådskonklusionerne anerkender den koordinerende og rådgivende rolle, som det europæiske forskningsrum har.

Regeringen agter at stemme for vedtagelse af disse rådskonklusioner.

Andet punkt på forskningsdelen er en delvis generel indstilling til forordningen for rammeprogrammet Horisont Europa og en fremskridtsrapport for afgørelsen om særprogrammet til implementering af forsknings- og innovationsaktiviteter i rammeprogrammet.

Jeg vil forelægge dette punkt for Folketingets Europaudvalg til samlet forhandlingsoplæg.

Det tredje og sidste punkt på dagsordenen består af to dele. For det første en delvis generel indstilling på forordningen om Horisont Europa. For det andet en fremskridtsrapport om særprogrammet for implementering af forsknings og innovationsaktiviteter.

Formandskabets kompromisforslag vil være resultatet af flere måneders intense forhandlinger og forventes set fra regeringens side tilfredsstillende.

Desuden er følgende også forventningen. Kompromisforslaget vil ramme en god balance ved at på den ene side fokusere på stærk grundforskning baseret på forskernes egne fremragende ideer. På den anden side vil programmet udstikke en solid ramme for strategisk forskning, som kan bidrage til løsninger på de globale udfordringer og banebrydende innovation.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende Horisont Europa ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme. De dele, der vedrører budget og fordelingen af midler mellem programdele vil først blive drøftet, når MFF-forhandlingerne er overstået, og det endelige budget for rammeprogrammet dermed er kendt.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Regeringen lægger endvidere vægt på, at rammeprogrammets civile natur fastholdes. Det lægger formandskabets kompromisforslag også op til. Excellence fastholdes som det bærende element for finansiering af forsknings- og innovationsaktiviteter i rammeprogrammet. Horisont Europa fortsætter på dette punkt, hvor Horisont 2020 slipper. Dette er for regeringen en helt central forudsætning for at bevare den forskningsstyrke, som EU har opbygget blandt andet gennem rammeprogrammet. Det Europæiske Forskningsråd bevarer sin kendte struktur og autonomi. Det er centralt for regeringen. Ligeledes fortsætter mobilitetsprogrammet Marie Skłodowska-Curie i sin kendte form.

Den vigtige dagsorden om bedre deling af forskningsresultater – open access-dagsordenen – er der fortsat fokus på.

Det er vigtigt for regeringen, at rammeprogrammet støtter tværfaglig, strategisk forskning med udgangspunkt i EU's overordnede politiske målsætninger, herunder FN's verdensmål. Formandskabets kompromisforslag styrker dette, især med søjle 2, som fokuserer på at bidrage til løsninger på de globale udfordringer. Særligt er aktiviteter vedrørende klima, energi og kunstig intelligens vigtige for regeringen.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Nøgleteknologier – fotonik, avancerede materialer, produktionsteknologier, industriel bioteknologi samt mikro- og nanoelektronik – er en integreret del af søjle 2, hvilket regeringen finder vigtigt.

Derudover introducerer søjle 2 såkaldte missioner for forskningen. Regeringen har sammen med interessenter har identificeret forslag til missionsområder af særlig dansk interesse. Disse missionsområder af særlig dansk interesse står også centralt under drøftelserne på europæisk niveau. Det er positivt.

Formandskabets kompromisforslag lægger op til at styrke koblingen mellem forskning og innovation bedre end hidtil ved at samle en række innovationsaktiviteter under forslaget til Det Europæiske Innovationsråd.

Det er vigtigt for regeringen, at støtte til innovation bliver mere enkel til gavn for særligt mindre virksomheder og start-ups. Formandskabets kompromisforslag forventes ligesom det oprindelige forslag at inkludere et forslag til et særskilt program for "widening" – altså støtte til de lande, der ikke klarer sig så godt i rammeprogrammet. Det er mere eller mindre en fortsættelse af tilgangen fra det nuværende rammeprogram Horizon 2020. Geografiske kriterier er dermed indhegnet i denne særskilte del.

Regeringen finder det yderst positivt, at kompromisforslaget fortsætter denne kendte tilgang til widening- aktiviteter. Medlemsstaterne har nationalt og med støtte fra struktur- og investeringsfonde et ansvar for opbygningen af økosystemer inden for forskning og innovation.

Deltagelsesreglerne forbliver mere eller mindre de samme som i det nuværende program Horisont 2020. Dermed fortsættes den store forenkling, der skete mellem det syvende rammeprogram og Horisont 2020. Det støtter regeringen. Både forskere og virksomheder skal kunne fokusere på deres kerneopgaver frem for tunge, administrative processer.